

Sygn. akt IV CSK 439/17

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku J. K.
przy uczestnictwie Gminy W.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 2 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt IX Ca .../16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w O. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w G. z dnia 24 czerwca 2016 r. w ten sposób, że oddalił żądanie wnioskodawczynie o stwierdzenie zasiedzenia opisanej nieruchomości, obejmującej działkę nr 922.

Wnioskodawczynie w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z koniecznością określenia związku istniejących stosunków prawnych pomiędzy właścicielem nieruchomości a posiadaczem dotyczących części nieruchomości (lokal mieszkalny) i możliwością posiadania samoistnego innej części (działka ogrodowa), nieobjętej stosunkiem prawnym. Zagadnienie zostało sformułowane w postaci pytań:

- czy nieokreślone w czasie i miejscu „zezwolenie na korzystanie”, „oddanie do zagospodarowania” części nieruchomości, bez wskazania osoby, która wydała takie dyspozycje i nie udokumentowała ich, nie sprawowała nadzoru nad korzystaniem z nieruchomości stanowi „przekazanie w użytkowanie” i tym samym posiadanie na takiej nieruchomości jest posiadaniem zależnym;

- czy dysponowanie częścią nieruchomości bez jakiegokolwiek nadzoru właściciela, bez ograniczeń, z wyłączeniem osób trzecich, niezależnie od innych osób stanowi posiadanie zależne.

Potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości odniosła odpowiednio do art. 339 i art. 336 k.c. w ramach przedstawionego istotnego zagadnienia prawnego.

Na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wskazuje, w ocenie skarżącej, nieobalenie przez uczestnika domniemania prawnego – posiadania samoistnego nieruchomości przez wnioskodawczynię. Błędnie Sąd Okręgowy stwierdził, że działka została przekazana jej i jej mężowi w posiadanie zależne, polegające na korzystaniu z niej w związku z prawem do zamieszkiwania w mieszkaniu

służbowym, ponieważ umowa najmu nie zawierała postanowień dotyczących działki gruntu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego, które polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, Nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.). Opisane przez skarżącą kwestie nie spełniają wymagań określonych dla tej przyczyny wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Problematyka samoistności posiadania i domniemań z nim związanych została obszernie omówiona i wyjaśniona w orzecznictwie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2013 r., II CSK 262/12; z dnia 12 lutego 2014 r., IV CSK 271/13; z dnia 19 lutego 2015 r., III CSK 188/14; z dnia 4 grudnia 2015 r., I CSK 988/14; z dnia 11 sierpnia 2016 r., I CSK 504/15; z dnia 18 maja 2016 r., V CSK 590/15; z dnia 17 stycznia 2017 r., IV CSK 139/16, niepublikowane, w odniesieniu do

samoistności posiadania oraz z dnia 8 maja 2015 r., II CSK 323/14; z dnia 14 marca 2017 r., II CSK 463/16, niepublikowane, co do domniemania samoistności posiadania). Nie ma zatem podstaw do uznania, że w dalszym ciągu konieczna jest wykładnia tych przepisów. Podkreślić należy, że do dokonania oceny samoistności posiadania dochodzi w okolicznościach konkretnej sprawy. Sformułowanie zagadnień wskazuje na dążenie do oceny sytuacji wnioskodawczyny w odniesieniu do wskazanych regulacji, a zatem dotyczy stosowania prawa, a nie jego wykładni.

W orzecznictwie zostało wypracowane jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest podanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymagania naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r., nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.). O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek skarżącej. Analiza jego uzasadnienia, na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego postanowienia, nie usprawiedliwia oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, które współkształtowały jego treść. Przedstawione przez skarżącą zastrzeżenia nie dają podstaw do uznania, że dokonana przez Sąd drugiej instancji

wykładnia prawa przekroczyła granice przyznanej sądom swobody orzeczniczej, czy też doprowadziła do zastosowania nieobowiązujących przepisów.

Nie doszło do nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc

aj